

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

V. Disputatur de Ebraicis Ecclesiastici editionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

biorum, ita & Ben-Siræ Proverbia circumferuntur. Nec sententiam hanc elevat quod opponunt quidam, disconvenire nomina, illum quippe *בן סירא*, hunc vero *בן סירא* appellari, illum existimari nepotem Jesu, qui fuit Josedeci filius; hunc vero filium Jeremiæ, ut est in *Lequte*, sive *Collectaneis* R. Joli Levi: denique quia in libro Ben-Siræ *sunt fascinationes, vel illusiones, ex faciei concisione*, ipsius lectionem decreto Thalmudis ejusdem interdicti. Nam quod ad nominis discrepantiam pertinet, permutari facile ejusdem instrumenti literas Grammatici sciunt. Utriusque vero ignorabilis profapia est; falsa etiam & inepta, quæ Sirachidæ affingitur. Quomodo enim nepos Jesu Josedecidæ esse potuit, quod vult Isidorus, qui totis trecentis annis eo recentior fuit? Suspecta vero & valde dubia, quæ tribuitur Ben-Siræ, cum Jeremiæ per matrem nepos fuisse dicitur; nam si id ita esset, major ejus foret utique apud sequentes Scriptores celebritas & fides. Porro vitiatum in multis fuisse Ben-Siræ librum, etiam ante Thalmudis compositionem existimo, multaque in eum inserta quæ Thalmudistis Magistris probari non potuerint. R. David Ganz in *צמח רודר* hoc Thalmudis interdictum sic exponit, ut vetitum usum libri Ben-Siræ velit, non quod perniciosas res & malas, sed quod excellentes & sublimes contineat, quarum lubrica est & periculosa inquisitio. Sententiam Davidis istius adjuvat ipsum Thalmud, quod in *Baba Cama*, capite *Hachobel*, librum Ben-Siræ in *Hagiographorum* classem conjicit. *Hagiographa* intellige, non ea quæ proprie & *כתובים* appellabant Ebræi, & Spiritus sancti afflatu scripta esse docebant; sed inferioris generis, eorum nempe quæ per *בית קהל* dictata erant: cujusmodi creditos fuisse diximus libros *Tobiæ* & *Judith*.

R. Dav. Ganz
Germ. David,

Isidor. libr. 6.
Orig. cap. 2.

Sententia igitur nostra hæc est: cum scriptionem suam Ebraice excudisset Sirachides, ut pote Hierosolymita, idque ut videtur Hierosolymis, ea deinde usos esse Hierosolymitas Judæos, & qui in Syria partibus degebant, ac multis descriptis exemplaribus ad posteros propagasse: verum tractu temporis multa à Scribis & Rabbinis, multa à Librariis mutata, detracta, adjecta esse, quod in *Libro* *αὐθιγνιστοῦ* id sibi licere censerent; tandemque in eum quem habemus ordinem per literarum seriem, memoriae fortasse causa, esse digestum. Nec enim assentior Paulo Fagio, qui factum id a Ben-Siræ ipso asseverat. In Palæstinam cum subinde venisset Hieronymus, exemplaria illic vulgata, ac jam adulterata natum esse reor. Vitata quoque venerunt in manus Thalmudistarum. At cum Græcam Libri ejusdem interpretationem in Ægypto elaborasset Josephus Uzielides, Sirachidæ, sive Ben-Siræ nepos, & Hellenistis communicasset, credibile est argumenti gravitate, & dignitate operis permotos, id inter sacros Libros repositum fuisse. Quod demum Ecclesiæ Christi ab iis traditum cum reliquis Codicibus sanctis, ambiguae fuit aliquandiu auctoritatis, cum hinc admitteretur in Canonem ab Hellenistis, inde à Judæis secluderetur, quoad Ecclesiæ demum Christianæ consensu ac decretis auctoritatem adeptum est. Itaque valde dispar exemplaris & interpretationis fors fuit, cum hæc consecrata sit ab Hellenistis, illud inter apocrypha rejectum. Unde evenit, ut in ea attendere quicquam nefas duxerint Hellenistæ, nihilque profus mutaverint: cum id Judæi interpolaverint ad libitum, & recoxerint. Inde nata hæc quæ nunc est Ecclesiasticum inter & Proverbia Ben-Siræ discrepantia.

Fag. in Epist.
Præf. Ben-Sir.

V. Dixi Ebraico primum sermone compositum fuisse Librum hunc. Id trique clare testatur Prologus, Ebraica lingua scriptum vidisse Hieronymus asseverat. Munsterus quoque, sacrarum literarum apprime peritus, accepisse se narrat, Judæos Constantinopolitanos Ecclesiasticum Ebraico sermone conceptum, itidem ut librum *Tobiæ*, typis vulgasse. Paulus Fagius, in iisdem studiis subactus, ex viris fide dignis audivisse se ait, Ecclesiasticum Ebraicum in Bibliotheca quadam extare. Verum merito dubitari potest, ipsumne hoc sit Jesu Sirachidæ archetypum Ebraicum, an Ebraica interpretatio e Græco profecta. Mihi probabile videtur, quod dixi, Ebraicum Sirachidæ exemplar, sed jam vitiatum, in manus Hieronymi & Thalmudistarum venisse, novasque subinde labeis passum ad sequentis ævi Rabbinos sub Ben-Siræ nomine fuisse transmissum. At de exemplaribus Ebraicis Munsterus & Fagius memoratis alia mihi suspicio est: facile quippe crediderim ex Græco fuisse conversa, quod in libro *Tobiæ* factum dixi, apprime siquidem nota illis erant Proverbia Ben-Siræ. Antiquissimum eorum exemplar Constantinopoli impressum, penes Munsterum fuisse docet nos Buxtorfius in Bibliotheca Rabbinnica. Eadem vero Isræ edidit Paulus Fagius. Cum ergo operis hujus & Ecclesiastici discrimen probe cognoscerent, minime putandum est falsos in eo delusosque esse, sed potius re attente explorata caute ea distinxisse. Sed hæc proposita tantum à me sunt, non definita.

Disputatur
de Ebraicis
Ecclesiasticis
editionibus.
Hier. Præf. in
libr. Salom.
Fag. Epist.
Præf. libr.
Tob. Ebraic.

Buxtorf. in
Bibl. Rabb. in
בן סירא

VI. Caterum Libro huic à sacris sequentium temporum Scriptoribus suis honos habitus est, ex eoque depromptæ occurrunt non pauca in Novo Testamento sententia. Cujusmodi illa est Johannis: *Si quis diligit me, sermonem meum servabit*: quæ ger-

Probatur
ejus
& antiqui-